

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobkyně: Z. V.**, zast. Mgr. Lukášem Seibertem, advokátem se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava – Moravská Ostrava, **proti žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 11. 2014, č. j. MPSV-UM/20701/14/4S-MSK, a ze dne 21. 11. 2014, č. j. MPSV-UM/21614/14/4S-MSK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 10. 2015, č. j. 20 Ad 83/2014 - 59,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Lukáši Seibertovi, advokátovi se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava – Moravská Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce **1 573 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž byly zamítnuty její žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 11. 2014, č. j. MPSV-

UM/20701/14/4S-MSK, a ze dne 21. 11. 2014, č. j. MPSV-UM/21614/14/4S-MSK. Žalovaný svými rozhodnutími zamítl stěžovatelčina odvolání proti rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě ze dne 18. 9. 2014, č. j. 507773/2014/OOI, a ze dne 10. 10. 2014, č. j. 546384/2014/OOI.

[2] Rozhodnutím Úřadu práce ze dne 18. 9. 2014 byl stěžovatelce ode dne 1. 8. 2014 odejmut doplatek na bydlení. Správní orgán v odůvodnění uvedl, že z úřední evidence (systému dávek sociální podpory) zjistil, že s účinností od 1. 6. 2014 došlo u stěžovatelky ke změně v okruhu společně posuzovaných osob, přičemž stěžovatelka tuto skutečnost neoznámila. Ve věci bylo provedeno dne 12. 8. 2014 v dopoledních hodinách sociální šetření, stěžovatelka však nebyla doma zastižena. Správní orgán proto stěžovatelku vyzval k doložení dokladů prokazujících nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi a zároveň ji vyzval k osobnímu jednání, k němuž se měla dostavit společně s panem V. B. Stěžovatelka se dne 25. 8. 2014 dostavila a do protokolu uvedla, že nemá co doložit, jelikož již požádala o vyloučení pana V. B. z okruhu společně posuzovaných osob. Stěžovatelka následně doložila žádost o vyloučení pana V. B. z okruhu společně posuzovaných osob s účinností od 1. 10. 2014. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 18. 9. 2014 k tomu Úřad práce uvedl, že minimálně do 30. 9. 2014 byl V. B. společně posuzovanou osobou. Při jednání dne 1. 9. 2014 stěžovatelka nedoložila žádné nové důkazní prostředky. Správní orgán stěžovatelce oznámil zahájení řízení o odejmutí doplatku na bydlení s účinností od 1. 8. 2014. Úřad práce naznal, že stěžovatelka neosvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu, proto dle § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), rozhodl o odejmutí doplatku na bydlení s účinností od 1. 8. 2014.

[3] Rozhodnutím Úřadu práce ze dne 10. 10. 2014 nebyl stěžovatelce přiznán doplatek na bydlení, o který stěžovatelka požádala v žádosti podané dne 10. 9. 2014. Správní orgán v odůvodnění poukázal na to, že stěžovatelce byl s účinností od 1. 8. 2014 odejmut doplatek na bydlení dle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nelze ji proto považovat za osobu v hmotné nouzi. Dle § 3 odst. 1 písm. h) zákona o hmotné nouzi totiž není osobou v hmotné nouzi osoba, které byla dávka odejmuta dle § 49 odst. 5 tohoto zákona, a to po dobu 3 kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, ve kterém byla dávka odejmuta.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku, který je dostupný z www.nssoud.cz, uvedl, že správní orgán z úřední povinnosti ze systému dávek státní sociální podpory zjistil, že stěžovatelka nahlásila s účinností od 1. 7. 2014 do okruhu společně posuzovaných osob pro příspěvek na bydlení a od 1. 6. 2014 pro přídavek na dítě pana V. B. Tuto skutečnost však nenahlásila pro nárok na doplatek na bydlení, tedy pro dávku pomoci v hmotné nouzi. Podle § 8 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi pro účely doplatku na bydlení je okruh společně posuzovaných osob shodný jako u příspěvku na bydlení poskytovaného podle zvláštního právního předpisu. Pan B. byl v bytě žalobkyně nahlášen k trvalému pobytu, a tak spadal do okruhu společně posuzovaných osob, ledaže by jej správní orgán vyloučil z okruhu osob společně posuzovaných s přihlédnutím ke zvláštním okolnostem (§ 8 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi), o čemž však rozhodováno nebylo.

[5] Krajský soud nepřisvědčil námitce, že správní orgán měl vyzvat pana B. k osvědčení skutečností k prokázání okruhu osob společně posuzovaných. Stěžovatelka byla příjemkyní dávky a dle § 49 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi byla povinna oznámit změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku. Osoba společně posuzovaná není účastníkem řízení a její povinnost je vázána jen k příjemci dávky, neboť k výzvě příjemce je tato osoba povinna osvědčit skutečnosti rozhodné pro dávku. Dle krajského soudu neměla společně posuzovaná osoba v dané věci povinnost oznamovat svůj vstup do okruhu společně posuzovaných osob. Krajský soud nesouhlasí s tím, že by nesplnění povinností stěžovatelky mělo být přenášeno na správní orgán.

[6] Krajský soud vyhodnotil žaloby proti rozhodnutím žalovaného jako nedůvodné, proto je zamítl dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že správní orgán nesprávně určil okruh společně posuzovaných osob. Stěžovatelka má v péči těžce zdravotně postižené dítě, kterému je nucena se osobně věnovat, přičemž pan V. B. není osobou, která by měla být do okruhu společně posuzovaných osob zahrnuta. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatelka je v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátem. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Zdejší soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Zdejší soud konstatuje, že krajský soud nepochybil v závěru, že V. B. spadal se stěžovatelkou do okruhu společně posuzovaných osob.

[11] U doplatku na bydlení je dle § 8 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi okruh společně posuzovaných osob shodný s vymezením okruhu společně posuzovaných osob u příspěvku na bydlení v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

[12] Dle zákona o státní sociální podpoře se při přiznání dávek poskytovaných v závislosti na výši příjmu [jde o přídavek na dítě, příspěvek na bydlení a porodné, viz § 2 písm. a) zákona o státní sociální podpoře] posuzuje příjem rodiny, k tomu viz § 4 daného zákona.

[13] Dle § 7 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře se pro účely příspěvku na bydlení považují za rodinu všechny osoby, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu. Zákon výslovně zmiňuje, že se nevyžaduje podmínka, aby spolu tyto osoby trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby.

[14] Krajský soud ověřil, že pan V. B. měl trvalý pobyt na ulici K. 245/14 v O. od 4. 6. 2014 do 8. 4. 2015 (jde o adresu, kterou stěžovatelka uvádí jako své bydliště). Současně měl krajský soud k dispozici protokol ze dne 4. 6. 2014, dle něhož stěžovatelka Úřadu práce nahlásila, že od června 2014 žije a hospodaří ve společné domácnosti s druhem panem B. I ve stěžovatelčině žádosti ze dne 7. 7. 2014, v níž žádala o příspěvek na bydlení od 1. 7. 2014, uvedla jako osobu, která je společně s ní v bytě hlášena k trvalému pobytu, vedle svého syna též V. B.

[15] S ohledem na znění § 7 odst. 5 zákona o státní sociálně podpoře bylo určující zjištění, že V. B. má se stěžovatelkou v témže místě hlášen trvalý pobyt, což bylo v nynější věci splněno.

[16] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 12. 2009, č. j. 4 Ads 96/2009 - 93 (všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), konstatoval: „*Jakkoliv je tedy mechanismus určení společně posuzovaných osob pro účely posouzení nároku na příspěvek na bydlení* [...] *založen na formálním kritériu trvalého pobytu osob společně posuzovaných, umožňuje žadateli dosáhnout vyloučení z okruhu společně posuzovaných osob u těch osob, které v bytě sice jsou hlášeny k trvalému pobytu, ale nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně byt neužívají a tím se pravděpodobně ani nepodílejí na úhradě nákladů na provoz bytu. Prostor k posouzení faktické existence společného soužití je tedy dán orgánu státní sociální podpory pouze v tomto rozsahu, nikoliv však při samotném určování okruhu společně posuzovaných osob pro účely přiznání příspěvku na bydlení dle kritéria trvalého pobytu.* [...] *Vyloučení z okruhu společně posuzovaných osob má navíc pouze působení pro futuro. Nelze tedy vyloučit osobu z okruhu společně posuzovaných osob zpětně.*“

[17] Krajský soud uvedený požadavek nepominul. Ve správním spise je založeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě ze dne 29. 9. 2014, č. j. MPSV-UP/747322/14/OT, dle něhož se V. B. s účinností od 1. 10. 2014 nepovažuje za osobu společně posuzovanou se stěžovatelkou pro příspěvek na bydlení. Šlo o rozhodnutí vydané na základě § 7 odst. 6 zákona o státní sociální podpoře, dle něhož může krajská pobočka Úřadu práce rozhodnout ve vztahu k příspěvku na bydlení, že se k určité osobě při posouzení nároku na příspěvek nepřihlíží, pokud po dobu tří měsíců prokazatelně byt neužívá. Šlo však o rozhodnutí s účinností od 1. 10. 2014, přezkum krajského soudu se týkal správního rozhodnutí o odejmutí doplatku na bydlení ode dne 1. 8. 2014. Ve vztahu k srpnu 2014 nemohlo rozhodnutí o vyloučení pana B. z okruhu společně posuzovaných osob s účinností od 1. 10. 2014 vyvolávat efekt. V srpnu 2014 ještě navíc nemohly ani uplynout tři měsíce od data 4. 6. 2014, k němuž se váže tvrzení samotné stěžovatelky, že žije a hospodaří ve společné domácnosti s druhem panem B. (viz bod [14] shora).

[18] Nejvyšší správní soud shrnuje, že výše uvedené důvody svědčí o tom, že krajský soud nepochybil ve svém závěru, že V. B. ve vztahu ke zkoumané dávce patřil mezi okruh společně posuzovaných osob.

[19] Ke zmínce o tom, že stěžovatelka pečuje o těžce postižené dítě, kterému je nucena se osobně věnovat, zdejší soud konstatuje, že jde při posouzení věci o irelevantní tvrzení (shodně se o takovém tvrzení ostatně Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 7. 1. 2016, č. j. 7 Ads 283/2015 - 24, který byl vydán ve věci, v níž byl stěžovatelce odejmut příspěvek na živobytí s účinností od 1. 8. 2014). Předmětem přezkumu ze strany krajského soudu nebyla otázka, zda stěžovatelka pečuje o těžce zdravotně postižené dítě. Stěžovatelka ani neuvedla, proč by tato skutečnost měla být z jakéhokoli důvodu pro posouzení věci podstatná.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nelze s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. náklady řízení přiznat, jelikož šlo o věc pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.

[22] Stěžovatelce byl v řízení před krajským soudem usnesením ze dne 11. 6. 2015, č. j. 20 Ad 83/2011 - 23, ustanoven zástupce z řad advokátů. Dle § 38 odst. 5, věty poslední, s. ř. s. takový advokát zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tak rozhodoval o odměně ustanoveného advokáta.

[23] Ustanovený zástupce v řízení o kasační stížnosti poskytl jeden úkon právní služby v podobě doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tento úkon mu náleží odměna ve výši 1 000 Kč (§ 7 bod 3. ve spojení § 9 odst. 2 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že ustanovený advokát prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměna se dle § 35 odst. 8, věty druhé, s. ř. s. zvyšuje o částku 273 Kč, jakožto částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést.

[24] Celkem náleží ustanovenému advokátovi částka 1 573 Kč (1 000 Kč + 300 Kč + 273 Kč), která má bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. února 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu